

Sytuacja Cudzoziemców w województwie lubelskim

Lublin, 2025 r.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie
ul. Diamentowa 2
20-447 Lublin

tel.: (81) 528 76 50

e-mail: rops@rops.lubelskie.pl

www.rops.lubelskie.pl

Opracowanie:

Lubelskie Obserwatorium Polityki Społecznej

tel.: (81) 528 76 20

e-mail: lops@rops.lubelskie.pl

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**Sytuacja cudzoziemców
w województwie lubelskim**

Lublin, 2025 r.

Spis treści

Wykaz skrótów	5
Słowniczek.....	6
Wstęp	7
Zadania administracji publicznej dotyczące cudzoziemców	9
Aktualna sytuacja cudzoziemców w Polsce i województwie lubelskim	12
Dane Wojewody Lubelskiego	12
Ośrodki wsparcia dla cudzoziemców w województwie lubelskim.....	14
Dane powiatowych centrów pomocy rodzinie	18
Dane Głównego Urzędu Statystycznego	21
Karta Polaka.....	21
Sytuacja obywateli Ukrainy po agresji Rosji na Ukrainę.....	24
Edukacja	26
Dane ogólne dotyczące edukacji cudzoziemców w województwie lubelskim:..	27
Przedszkola	28
Szkoły podstawowe	29
Szkoły ponadpodstawowe.....	30
Szkolnictwo wyższe	31
Rynek pracy	35
Integracja	40
Wsparcie samorządu województwa lubelskiego.....	42
„Lubelskie pomaga Ukrainie”	42
„Lubelskie pomaga Ukrainie – utworzenie tymczasowego miejsca pobytu w Zamościu przy ul. Zagłoby 8”	43
„Utworzenie Centrum Integracji dla obywateli państw trzecich, w tym migrantów w województwie lubelskim”.	44
Podsumowanie.....	45
Spis tabel, wykresów i rysunków.....	47

Wykaz skrótów

GOPS	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
GUS	Główny Urząd Statystyczny
JST	jednostki samorządu terytorialnego
MOPS	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
NGO	organizacje pozarządowe (non governmental organization)
OPT	Obywatele Państw Trzecich
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
ROPS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie
UNHCR	Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców (United Nations High Commissioner for Refugees)
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
ZUS	Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Lublinie

Słowniczek

CUDZOZIEMCY	osoby nieposiadające obywatelstwa kraju, w którym przebywają. Cudzoziemcy mieszkający w Polsce na stałe zaliczani są do ludności Polski, natomiast pozostali (bez względu na okres przebywania) są traktowani jako imigranci przebywający w Polsce czasowo (nie są zaliczani do ludności Polski). (art. 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 519 z późn. zm.)
IMIGRANCY	osoby przybyłe z zagranicy do danego kraju przyjmującego z intencją pobytu czasowego lub długoterminowego
IMIGRANCY EKONOMICZNI	osoby, które decydują się zmienić kraj zamieszkania w celu poprawy jakości życia, głównie z pobudek ekonomicznych
IMIGRANCY PRZYMUSOWI	osoby, które zostają przymuszone do opuszczenia swojego kraju, najczęściej ze względu na prześladowania lub konflikt zbrojny
MIGRANCY	w odróżnieniu od uchodźców decydują się na wyjazd z kraju, aby poprawić jakość egzystencji, a nie z powodu bezpośredniego zagrożenia. Migranci mogą wrócić bezpiecznie do opuszczonych domów. Mylenie uchodźców i migrantów może mieć poważne konsekwencje dla życia i bezpieczeństwa tych pierwszych. Zamazywanie granicy między tymi dwoma pokrewnymi pojęciami odciąga uwagę od istoty problemu i działa na niekorzyść uchodźców
OBYWATELE PAŃSTW TRZECICH (OPT)	w myśl prawa Unii Europejskiej, każda osoba mająca obywatelstwo państwa niebędącego członkiem UE.
OSOBY UBIEGAJĄCE SIĘ O STATUS UCHODźCY	osoby będące w trakcie procedury prawnej w odpowiednim urzędzie mającej na celu przyznanie lub nie statusu uchodźcy. To znaczy, że cudzoziemiec złożył już w Polsce wniosek o udzielenie mu ochrony międzynarodowej i nadal oczekuje na wydanie w jego sprawie ostatecznej decyzji.
UCHODźCY	osoby, w przypadku których odpowiedni urząd w trakcie postępowania administracyjnego potwierdził, że osoby te były prześladowane w kraju pochodzenia, a następnie, w drodze decyzji administracyjnej przyznał im status uchodźcy

Wstęp

Niniejsze opracowanie stanowi analizę danych zastanych, której celem głównym jest rozpoznanie aktualnego stanu integracji społecznej uchodźców w województwie lubelskim w kontekście wyzwań polityki społecznej. Poniższy raport ma charakter praktyczny i informacyjny, może stanowić punkt wyjścia do prowadzenia dalszych analiz w obszarze wsparcia i integracji uchodźców.

Województwo lubelskie, jako region przygraniczny, odegrało kluczową rolę w przyjmowaniu uchodźców z Ukrainy po wybuchu wojny w lutym 2022 roku. Poniższy raport przedstawia aktualną sytuację osób uchodźczych, działania pomocowe oraz wyzwania związane z ich integracją społeczną.

Raport opracowano w oparciu o dane zastane. Podstawę do analiz stanowiły dane ze statystyki publicznej tj.: Urzędu do spraw Cudzoziemców, Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie, Głównego Urzędu Statystycznego itp.

W opracowaniu przedstawiono charakterystykę migracji na Lubelszczyznę i mieszkających tu uchodźców. Omówiono aktualne dane statystyczne obejmujące kilka aspektów, m.in. liczbę cudzoziemców ubiegających się o wydanie zgody na pobyt, liczbę uczniów uczęszczających do szkół czy studentów na uczelniach wyższych w Lublinie, liczby dotyczące pracujących cudzoziemców na podstawie oświadczeń lub zezwoleń na pracę. Opisano zjawisko integracji społecznej cudzoziemców w województwie lubelskim, prezentując zarówno ogólną charakterystykę tego procesu, jak i przykłady działalności mniej lub bardziej sformalizowanych inicjatyw lokalnych na rzecz cudzoziemców. Nakreślono również szerszy kontekst umożliwiający lepsze zrozumienie sytuacji, w jakiej funkcjonują uchodźcy osiedlający się w Polsce i w tym celu zaprezentowano dotyczące ich ramy administracyjno-prawne. Opisano zadania instytucji publicznych związane z pobytom cudzoziemców w Polsce poprzez pokazanie, jakie działania formalne musi podjąć nowy mieszkaniec.

Kluczowym elementem działań imigracyjnych jest jej połączenie z działaniami integracyjnymi. Założeniem jest, że cudzoziemcy dostosowują się do norm i zasad społecznych obowiązujących i akceptowalnych w społeczeństwie polskim w celu uniknięcia konfliktów, które mogłyby negatywnie wpływać na poziom spójności społecznej w Polsce.

Nabycie obywatelstwa polskiego wiąże się z przyznaniem licznych praw, także wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej (nabycie obywatelstwa Unii Europejskiej). Dlatego też proces ten musi być transparentnie regulowany.

Kluczowym kryterium dla uzyskania obywatelstwa polskiego musi być zintegrowanie w polskim społeczeństwie, w szczególności poprzez znajomość języka polskiego oraz respektowanie norm i zasad społecznych obowiązujących w Polsce. Dotyczy to także nabywających polskie obywatelstwo repatriantów oraz beneficjentów Karty Polaka.

Zadania administracji publicznej dotyczące cudzoziemców

1. **Urząd do Spraw Cudzoziemców** jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego, udzielania ochrony międzynarodowej w Polsce oraz udzielania pomocy socjalnej i opieki medycznej osobom ubiegającym się o taką ochronę, udzielania cudzoziemcom azylu oraz udzielania ochrony czasowej, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych dla innych organów. Odpowiada także za rozpatrywanie odwołań od decyzji wojewodów.
2. **Zadania Wojewody** w zakresie spraw cudzoziemców obejmują przede wszystkim decyzje dotyczące legalizacji pobytu, takie jak wydawanie zezwoleń na pobyt czasowy i stały, zezwoleń na pobyt rezydenta długoterminowego UE i kart pobytu, a także sprawowanie nadzoru nad ich pracą w urzędach wojewódzkich oraz prowadzenie postępowania w sprawie udzielania lub odmawiania ochrony międzynarodowej, w tym sprawy dotyczące azylu, ochrony uzupełniającej i ochrony czasowej.

Zadania wojewody w sprawach cudzoziemców:

- **Wydawanie zezwoleń na pobyt** czasowy, stały, rezydenta długoterminowego UE oraz wydawanie i unieważnianie kart pobytu.
 - Nadzorowanie spraw związanych z wydawaniem zezwoleń na pobyt, pracy i rejestracją zaproszeń.
 - Koordynowanie działań administracji rządowej i samorządowej w zakresie spraw cudzoziemców w województwie.
 - Sprawowanie nadzoru nad wydziałami zajmującymi się sprawami cudzoziemców w urzędach wojewódzkich.
 - Prowadzenie postępowania w sprawach o udzielenie azylu, ochrony uzupełniającej oraz ochrony czasowej.
 - Współpraca z właściwymi organami innych państw i organizacji międzynarodowych w sprawach cudzoziemców.
 - Zapewnienie warunków skutecznego działania administracji rządowej w zakresie spraw cudzoziemców na terenie województwa.
3. **Zadania powiatu** dotyczące cudzoziemców są związane przede wszystkim z rynkiem pracy, a konkretnie z powiatowymi urzędami pracy (PUP), które zajmują się przyjmowaniem informacji od pracodawców, wydawaniem pozwoleń na pracę oraz udzielaniem informacji dotyczących

legalnego zatrudnienia cudzoziemców. Powiaty odpowiadają również za wspieranie cudzoziemców w integrowaniu się ze społeczeństwem oraz za pomoc społeczną dla osób potrzebujących.

Zadania Powiatowego Urzędu Pracy (PUP) dotyczące cudzoziemców:

- udzielanie informacji na temat zasad zatrudniania cudzoziemców i legalności pracy na terenie Polski.
- rozpatrywanie wniosków o wydanie zezwoleń na pracę dla cudzoziemców, którzy nie posiadają odpowiedniego tytułu pobytowego.
- przyjmowanie zgłoszeń od pracodawców o planowanym zatrudnieniu cudzoziemców, a także o wcześniejszym zakończeniu pracy lub o przypadku, gdy cudzoziemiec nie podejmie pracy.

Dodatkowo powiaty mogą wspierać cudzoziemców w zakresie m.in. pomocy społecznej, pieczy zastępczej i edukacji, ale nie są one organami odpowiedzialnymi za ich legalizację pobytu.

Zadania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) wobec cudzoziemców obejmują finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz wsparcie w procesie integracji osób, które uzyskały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w tym świadczenia pieniężne, pomoc w nauce języka polskiego, poradnictwo specjalistyczne i wsparcie w kontaktach z instytucjami. Pomoc ta jest udzielana w ramach zadań z zakresu pomocy społecznej.

Wobec cudzoziemców, którzy uzyskali w Polsce status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą i mają trudności z integracją, PCPR udziela pomocy obejmującej m.in. świadczenia pieniężne, pokrycie wydatków na naukę języka polskiego, pokrycie kosztów ubezpieczenia zdrowotnego, praca socjalna i poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne, a także pomoc w kontaktach z instytucjami rynku pracy i organizacjami pozarządowymi.

Zasady przyznawania pomocy cudzoziemcom reguluje Rozdział 5, czyli art. 91-95 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2015 roku w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą (Dz. U. z 2019 r., poz. 1946).

Zgodnie z art. 91 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej **w ramach indywidualnego programu integracji – cudzoziemcowi**, czyli osobie która uzyskała w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 roku o cudzoziemcach udziela się pomocy na podstawie złożonego przez niego wniosku w terminie 60 dni od dnia uzyskania statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy o cudzoziemcach.

4. Zadania gminy dotyczące cudzoziemców są przede wszystkim związane z ich integracją społeczną, edukacją, zapewnieniem dostępu do usług publicznych i wsparcia socjalnego na poziomie lokalnym. Gmina zajmuje się m.in. zapewnieniem miejsca w żłobkach, przedszkolach, szkołach, dostępem do opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, a także wspieraniem uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności.

Zgodnie z art. 18 ustawy o pomocy społecznej w ramach zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej należy przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a ww. ustawy oraz przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

Pozostałe zadania gminy:

W ramach edukacji gmina odpowiada za zapewnienie dostępu do edukacji dla dzieci cudzoziemców, w tym miejsc w żłobkach, przedszkolach i szkołach, a także za organizowanie nauczania języka polskiego.

Działania gminy obejmują ułatwienie dostępu do opieki zdrowotnej, usług komunalnych i innych form pomocy socjalnej.

Gmina może prowadzić lub wspierać inicjatywy mające na celu integrację cudzoziemców ze społecznością lokalną, takie jak organizacja zajęć, kursów językowych czy centrów integracji.

Gmina może wspierać cudzoziemców w zrozumieniu i załatwieniu formalności, jak np. meldunek, czy kierować do odpowiednich instytucji (legalizacja pobytu jest w gestii wojewody).

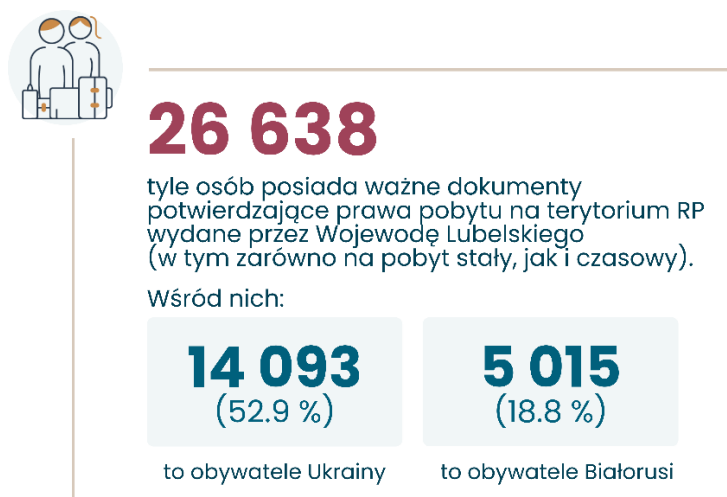
Aktualna sytuacja cudzoziemców w Polsce i województwie lubelskim

Dane Wojewody Lubelskiego

W dobie rosnącej mobilności międzynarodowej oraz dynamicznych zmian społeczno-gospodarczych, Polska staje się coraz częściej celem migracji zarówno zarobkowej, edukacyjnej, jak i rodzinnej. Legalizacja pobytu cudzoziemców to proces, który umożliwia obcokrajowcom przebywanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Obejmuje on szereg procedur administracyjnych, których celem jest zapewnienie zgodności pobytu z regulacjami krajowymi oraz unijnymi.

Liczba osób, które posiadają ważne **dokumenty potwierdzające prawo pobytu na terytorium RP wydane przez Wojewodę Lubelskiego** wzrosła w latach 2017-2024 o 288% (Statystyka dot. migracji prowadzona przez Urząd do Spraw Cudzoziemców www.migracje.gov.pl stan na 20.08.2025r.). Wśród nich (26 638) największą grupę stanowią obywatele Ukrainy – 14 093 osób (52,9%) i Białorusi – 5015 osób (18,8%), w tym osoby przebywające zarówno na pobyt stały, jak i czasowy.

Rysunek 1. Osoby posiadające ważne dokumenty potwierdzające prawo pobytu na terytorium RP wydane przez Wojewodę Lubelskiego

Źródło: Opracowanie własne ROPS w Lublinie na podstawie www.migracje.gov.pl dostęp z dnia 20.08.2025 r.

Strukturę aktualnych dokumentów w ostatnich 8 latach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1 Aktualne dokumenty potwierdzające prawo pobytu na terytorium RP wydanych przez wojewodę Lubelskiego

	Aktualne dokumenty								
	2025- stan 20.08. 2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
POLSKA	968 854	901 568	842 570	654 032	505 398	386 143	335 178	291 536	258 944
Lubelskie % Polska	2,74	2,67	2,92	3,37	3,56	3,73	3,92	3,90	3,57
Wojewoda Lubelski, w tym:	26 630	24 105	24 566	20 807	18 014	14 390	13 152	11 375	9 252
Pobyt czasowy	17 461	15 210	14 599	11 580	8 813	5 889	5 184	4 679	4 027
Pobyt stały	7 503	7 162	7 995	7 205	7 000	6 240	5 793	4 715	3 451
Zarejestrow anie pobytu obywatela UE	1 416	1457	1 548	1 575	1 636	1 674	1 655	1 565	1 456
Pobyt stały obywatela UE	212	226	249	256	286	289	294	265	232
Pobyt rezydenta długotermin owego UE	7	17	142	162	250	262	197	128	70
Pobyt członka rodziny obywatela UE	9	21	19	21	26	32	24	19	14
Ochrona uzupełnia- jąca	27	19	11	5	0	0	3	0	0
Pobyt stały członka rodziny ob. UE	2	2	3	3	3	3	2	2	2
WIEK łącznie	26 630	24 105	24 566	20 807	18 014	14 390	13 152	11 375	9 252
< 20 lat	3 660	3 108	3 509	2 979	2 612	2 097	1 865	1 545	1 195

20-39	13 851	12 595	12 952	10 773	9 473	7 405	6 795	5 975	4 886
40-59	7 995	7 316	7 077	6 128	5 130	4 173	3 809	3 234	2 641
60-79	1 073	1 029	971	867	744	663	632	570	483
> 80 lat	51	57	57	60	55	52	51	51	47
PŁEĆ łącznie	26 630	24 105	24 566	20 807	18 014	14 390	13 152	11 375	9 252
Mężczyźni	16 576	15 234	15 177	12 767	10 884	8 880	8 227	7 162	5 895
Kobiety	10 054	8 871	9 389	8 040	7 130	5 510	4 925	4 213	3 357
Lubelskie łącznie, w tym m.in.:	26 630	24 105	24 566	20 807	18 014	14 390	13 152	11 375	9 252
Ukraina	14 093	12 931	13 399	11 990	10 613	8 461	7 670	6 577	5 223
Białoruś	5 015	4 467	4 306	3 192	2 472	1 889	1 635	1 235	743
Zimbabwe	1 439	1 164	1 344	867	311	43	16	11	1
Bułgaria	490	509	547	551	560	547	530	487	392

Źródło: Opracowanie własne ROPS w Lublinie na podstawie www.migracje.gov.pl dostęp z dnia 20.08.2025 r.

Ośrodki wsparcia dla cudzoziemców w województwie lubelskim

W Polsce istnieją dwa rodzaje ośrodków dla cudzoziemców: strzeżone i otwarte. Strzeżone ośrodki, prowadzone przez Straż Graniczną, służą do przetrzymywania cudzoziemców, wobec których orzeczono nakaz opuszczenia kraju lub którzy oczekują na rozpatrzenie wniosku o azyl. Otwarte ośrodki, prowadzone przez Urząd do Spraw Cudzoziemców, zapewniają zakwaterowanie i wsparcie osobom ubiegającym się o azyl. Dodatkowo, w Polsce powstają Centra Integracji Cudzoziemców, które mają na celu wsparcie cudzoziemców w procesie integracji z polskim społeczeństwem.

Cudzoziemcy mogą znaleźć pomoc w 8 lokalizacjach na terenie województwa lubelskiego (najwięcej w Polsce), są to:

1. **Ośrodek dla Cudzoziemców w Łukowie**
2. **Ośrodek dla Cudzoziemców w Bezwoli (pow. radzyński)**
3. **Ośrodek dla Cudzoziemców w Białej Podlaskiej – ośrodek recepcyjny (ośrodek strzeżony i otwarty)**
4. **Ośrodek dla Cudzoziemców w Kolonii Horbów (pow. bialski)**
5. Lubelski Urząd Wojewódzki Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców
6. Nadbużański Oddział Straży Granicznej w Chełmie

7. Placówki Straży Granicznej (5): Biała Podlaska, Dorohusk, Hrebenne, Hrubieszów, Lublin.
8. Punkt Obsługi Cudzoziemców w Lublinie - (dla korzystających ze świadczeń poza instytucją).

Punkt Obsługi Cudzoziemców oferuje bezpłatną, codzienną, informacyjną pomoc w trzech językach (polskim, angielskim, ukraińskim) mieszkającym w Lublinie cudzoziemcom. Punkt udziela informacji dotyczących usług świadczonych w Urzędzie Miasta Lublin oraz podstawowych informacji dotyczących danych teleadresowych, zadań i procedur realizowanych przez inne podmioty (instytucje administracji publicznej oraz podmioty działające na rzecz cudzoziemców). W ramach działalności punktu prowadzone są również spotkania informacyjne dla cudzoziemców w szkołach wyższych, w siedzibach instytucji i organizacji działających na rzecz cudzoziemców, jeżeli instytucje lub organizacje zgłoszą taką potrzebę.

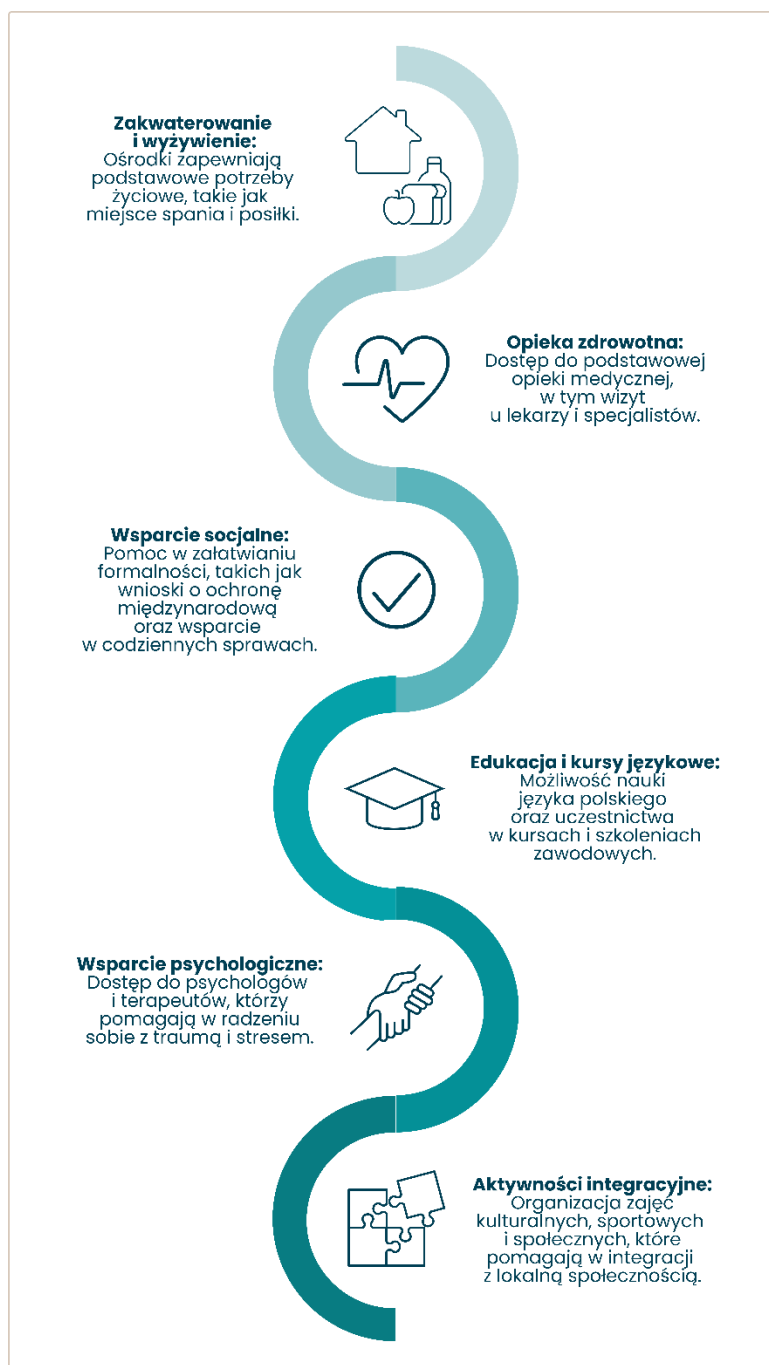
Maksymalny czas pobytu cudzoziemca w ośrodku dla cudzoziemców zazwyczaj zależy od indywidualnej sytuacji każdej osoby oraz od procedur administracyjnych związanych z ich sprawą. W strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, zgodnie z przepisami, okres ten nie może przekroczyć 6 miesięcy.

W niektórych przypadkach sąd może przedłużyć ten okres na czas określony, niezbędny do zakończenia postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej lub wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Wobec cudzoziemców, którzy przekroczyli nielegalnie granicę RP i nie posiadają prawa pobytu w Polsce, w przypadku wystąpienia okoliczności uzasadniających umieszczenie ich w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców kierowany jest wniosek do właściwego Sądu Rejonowego. Złożenie wniosku każdorazowo poprzedzone jest analizą stanu faktycznego sprawy, w wyniku której wykluczono możliwość zastosowania zapobiegawczych środków wolnościowych. Przepisy określające przypadki, w których możliwe jest umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku określone zostały w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach. Umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku następuje wyłącznie na podstawie postanowienia sądu, który również obowiązany jest rozważyć ewentualną możliwość zastosowania środków alternatywnych do detencji.

Usługi i wsparcie oferowane przez ośrodki dla cudzoziemców¹

Rysunek 2. Usługi i wsparcie oferowane przez ośrodku dla cudzoziemców

Źródło: Opracowanie własne ROPS w Lublinie na podstawie ¹

<https://www.gov.pl/web/udsc/rodzaje-przyznawanej-pomocy> dostęp z dnia 20.08.2025 r.

¹ <https://www.gov.pl/web/udsc/rodzaje-przyznawanej-pomocy>

W województwie lubelskim funkcjonują 4 ośrodki wsparcia dla cudzoziemców:

1. Ośrodek dla Cudzoziemców Bezwola (powiat radzyński)

Ośrodek dla cudzoziemców w Bezwoli prowadzony przez Urząd do Spraw Cudzoziemców, oferuje wsparcie dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową. Przyjmuje osoby z różnych krajów, które ubiegają się o ochronę międzynarodową. Ośrodek w Bezwoli dysponuje około 200 miejscami.

2. Ośrodek dla Cudzoziemców Biała Podlaska (ośrodek recepcyjny)

Pełni rolę punktu przyjęcia dla cudzoziemców, gdzie przeprowadzane są rejestracje i badania medyczne. Ośrodek jest położony w dogodnej lokalizacji, co ułatwia dostęp do różnych usług i instytucji w mieście.

Cudzoziemcy przebywający w ośrodku recepcyjnym w Białej Podlaskiej mogą liczyć na różnorodne wsparcie socjalne. Obejmuje ono m.in. pomoc finansową na pokrycie kosztów utrzymania, takich jak żywność, odzież, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. Dodatkowo, cudzoziemcy mogą korzystać z opieki zdrowotnej, wsparcia psychologicznego oraz poradnictwa specjalistycznego, w tym prawnego i rodzinnego. Ośrodek rodzinny przystosowany do przyjęcia 200 osób.

3. Ośrodek dla Cudzoziemców Kolonia Horbów (powiat bialski)

Ośrodek w Kolonii Horbów jest położony w spokojnej, wiejskiej okolicy, co może sprzyjać lepszej adaptacji i integracji cudzoziemców. Ponadto oferuje szerokie wsparcie dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową. Ośrodek dla cudzoziemców w Kolonii Horbów dysponuje miejscami dla około 200 cudzoziemców.

4. Ośrodek dla Cudzoziemców Łuków

W 2024 roku z ośrodka dla cudzoziemców w Łukowie korzystało średnio około 100 cudzoziemców. Byli to głównie obywatele Ukrainy, Białorusi, Gruzji, Rosji oraz Indii. Ośrodek dla cudzoziemców w Łukowie dysponuje miejscami dla około 120 cudzoziemców. Ośrodek w Łukowie jest położony w dogodnej lokalizacji, co ułatwia dostęp do różnych usług i instytucji w mieście. Ośrodek dla cudzoziemców w Łukowie oferuje szerokie wsparcie dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową.²

² Źródło: Ośrodki dla cudzoziemców w województwie lubelskim. (opracowanie własne ROPS 2025)

Dane powiatowych centrów pomocy rodzinie

W województwie lubelskim **w 2024 roku powiatowe centra pomocy rodzinie** udzieliły pomocy finansowej 108 osobom ze statusem uchodźcy na kwotę 674 903 (zdecydowana większość środków przyznana została na utrzymanie bytowe).

W roku 2024 nastąpił spadek liczby osób oraz nakładów finansowy na świadczenia na pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali status uchodźcy, ochronę uzupełniającą.

Tabela 2. Udzielone świadczenia w woj. lubelskim – zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiatowe centra pomocy rodzinie pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali status uchodźcy, ochronę uzupełniającą³

POMOC DLA CUDZOZIEMCÓW	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia – zasiłki celowe (inna pomoc dla cudzoziemców)	33	13	8	27	99	136	108
Kwota świadczeń w zł	168 727	85 038	39 116	162 611	887 389	1 002 843	674 903

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej pomoc dla cudzoziemców realizowana jest w ramach indywidualnego programu integracji, uzgodnionego między powiatowym centrum pomocy rodzinie a cudzoziemcem. Zakres programu uzależniony jest od indywidualnej sytuacji życiowej cudzoziemca i jego rodziny. Powiatowe centrum pomocy rodzinie udziela cudzoziemcowi informacji dotyczącej pomocy określonej w programie, prowadzi na jego rzecz pracę socjalną i wspiera go w kontaktach ze środowiskiem lokalnym oraz właściwym dla miejsca zamieszkania ośrodkiem pomocy społecznej. Cudzoziemiec, w ramach programu, ma obowiązek m.in. zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy i aktywnego poszukiwania zatrudnienia czy uczestnictwa w kursach języka polskiego. Łączna liczba osób korzystających z indywidualnego programu integracji cudzoziemców w województwie w 2024 roku wyniosła 108 (w 2023 r. programem zostało objętych 136 osób). Program realizowany był w następujących powiatach: M. Biała Podlaska (34 osób), M. Lublin (42 osób), bialskim (1), radzyńskim (2), łukowskim (9), świdnickim (14) i puławskim (6). Liczbę osób korzystających z indywidualnego programu integracji cudzoziemców w latach 2018 – 2024 w poszczególnych powiatach województwa lubelskiego przedstawiono w tabeli:

³ MPiPS-03; Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za lata 2018–2024

Tabela 3. Liczba osób korzystających z indywidualnego programu integracji cudzoziemców w latach 2018 – 2024 w poszczególnych powiatach

Powiat	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Powiat m. Lublin	2	3	2	9	25	19	42
Powiat m. Biała Podlaska	21	3	6	18	40	67	34
Powiat świdnicki	0	0	0	0	6	4	14
Powiat łukowski	8	0	0	0	11	15	9
Powiat puławski	0	0	0	0	0	2	6
Powiat radzyński	2	7	0	0	9	13	2
Powiat bialski	0	0	0	0	5	6	1
Powiat kraśnicki	0	0	0	0	0	3	0
Powiat lubelski	0	0	0	0	2	1	0
Powiat m. Chełm	0	0	0	0	0	1	0
Powiat parczewski	0	0	0	0	1	3	0
Powiat łęczyński	0	0	0	0	0	2	0
Województwo	33	13	8	27	99	136	108

Źródło: Raport Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 r. wygenerowany z Centralnej Aplikacji Statystycznej

Tabela 4. Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc wg przyczyn: trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
POLSKA	662	780	662	699	760	650	563	810	2 436	3 379	3 371
LUBELSKIE	58	66	42	53	28	20	11	17	73	90	61
%	8,76	8,46	6,34	7,58	3,68	3,08	1,95	2,10	3,0	2,66	1,81

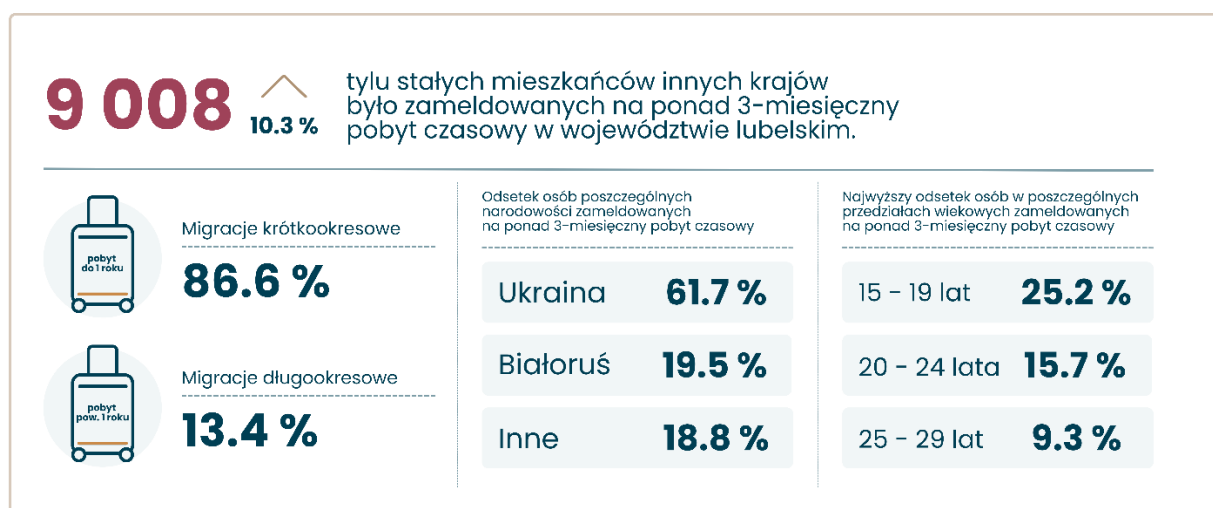
Źródło. MRIPS-03 Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach

W zakresie polityki społecznej jedną z najpilniejszych potrzeb jest szeroko rozumiana integracja cudzoziemców ze środowiskiem. Jednym z zadań samorządów powiatowych jest pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą. Powiat ma za zadanie wspierać proces ich integracji ze środowiskiem.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego

W dniu 31 grudnia 2024 r. w województwie lubelskim **na pobyt czasowy ponad 3 miesiące zameldowanych było 9 008** stałych mieszkańców innych krajów. Większość z tych osób (86,6%) przebywała w województwie lubelskim przez okres do 1 roku (migracje krótkookresowe). Migracje długookresowe (okres pobytu powyżej 12 miesięcy) stanowiły 13,4%. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba cudzoziemców zameldowanych na pobyt czasowy w dniu 31 grudnia 2024 r. w województwie lubelskim zwiększyła się o 10,3%. Najwięcej osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące w województwie lubelskim przybyło z Ukrainy – 5 556 osób (61,7%) i z Białorusi – 1 760 osób (19,5%). Najczęściej cudzoziemcy przyjeżdżali na pobyt czasowy do Lublina (43,1% ogółu). Najwięcej cudzoziemców przybyło do województwa lubelskiego na pobyt czasowy ponad 3 miesiące w wieku 15–19 lat (25,2%), następnie w wieku 20–24 lata (15,7%) i 25–29 lat (9,3%).⁴

Rysunek 3. Dane Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące zameldowania mieszkańców innych krajów na pobyt czasowy w województwie lubelskim

Źródło: Opracowanie własne ROPS w Lublinie na podstawie ¹ Sytuacji demograficznej województwa lubelskiego w 2024 r. (Urząd Statystyczny w Lublinie, Lublin 2025)

Karta Polaka

Karta Polaka przyznawana jest osobom, które deklarują przynależność do Narodu Polskiego i wykażą między innymi swój związek z polskością przez przynajmniej podstawową znajomość języka polskiego oraz kultywowanie polskich tradycji i zwyczajów. Dodatkowym wymogiem jest posiadanie Polaków wśród przodków albo przedstawienie zaświadczenia organizacji polskiej lub polonijnej

⁴ Sytuacja demograficzna województwa lubelskiego w 2024 r. Urząd Statystyczny w Lublinie, Lublin 2025

potwierdzającego aktywne zaangażowanie w działalność na rzecz języka polskiego i kultury polskiej lub polskiej mniejszości narodowej przez okres co najmniej ostatnich trzech lat.

Karta Polaka jest dokumentem potwierdzającym przynależność do Narodu Polskiego, nie oznacza posiadania obywatelstwa polskiego, ani nie jest dokumentem uprawniającym do przekraczania granicy lub osiedlania się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Karta Polaka nie może zostać przyznana osobie posiadającej obywatelstwo polskie lub zezwolenie na pobyt stały na terytorium RP lub posiadającej status bezpaństwowca. Karta Polaka jest ważna przez 10 lat od dnia jej przyznania. Ważność Karty można przedłużyć na kolejne 10 lat składając wniosek o jej przedłużenie u właściwego konsula.

Aby otrzymać Kartę Polaka należy spełnić m.in. poniższe warunki:

1. wykazać swój związek z polskością poprzez przynajmniej podstawową znajomość języka polskiego oraz znajomość i kultywowanie polskich tradycji i zwyczajów;
2. w obecności konsula złożyć pisemną deklarację przynależności do Narodu Polskiego;
3. wykazać, narodowość polską lub co najmniej jedno z rodziców lub dziadków albo dwoje pradziadków było narodowości polskiej **albo** przedstawić zaświadczenie upoważnionej **organizacji polskiej lub polonijnej** potwierdzające aktywne zaangażowanie w działalność na rzecz języka i kultury polskiej lub polskiej mniejszości narodowej;
4. posiadać polskie pochodzenie, które zostało potwierdzone zgodnie z przepisami ustawy o repatriacji pod warunkiem wykazania się znajomością języka polskiego w stopniu przynajmniej podstawowym.

Posiadacz Karty Polaka ma prawo do⁵:

1. zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę oraz podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej na takich samych zasadach co obywatele polscy;
2. odbywania studiów, studiów doktoranckich oraz innych form kształcenia, a także uczestniczenia w badaniach naukowych i pracach rozwojowych;
3. korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej w stanach nagłych;
4. ulgi 37% przy przejazdach w Polsce w pociągach osobowych, pospiesznych i ekspresowych, na podstawie biletów jednorazowych;

⁵ Źródło: <https://www.gov.pl>

5. bezpłatnego wstępu do wybranych muzeów państwowych w Polsce;
6. pomocy konsula w sytuacji zagrożenia życia lub bezpieczeństwa, w ramach jego kompetencji, z zastosowaniem i poszanowaniem zwyczajów i prawa międzynarodowego,
7. zwolnienia z opłat konsularnych za:
 - przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy krajowej w celu korzystania z uprawnień wynikających z posiadania Karty Polaka;
 - przyjęcie i opracowanie wniosku o nadanie obywatelstwa polskiego;
8. otrzymania świadczenia pieniężnego na częściowe pokrycie utrzymania w Polsce w przypadku złożenia wniosku o pobyt stały. Świadczenie pieniężne przyznaje się na okres do 9 miesięcy;
9. pierwszeństwa przy ubieganiu się o pomoc finansową przeznaczoną na wspieranie Polaków za granicą.⁶

Tabela 5. Dane dotyczące wydanych Kart Polaka w 2024 i pierwszej połowie 2025 r.

Lp.	WOJEWÓDZTWO	2024	I kwartał 2025	II kwartał 2025	Razem styczeń – czerwiec 2025
1	PODLASKIE	4 546	868	707	1 575
2	LUBELSKIE	1 816	522	487	1 009
3	OPOLSKIE	737	143	145	288
4	MAZOWIECKIE	533	101	115	216
5	POMORSKIE	513	93	84	177
6	ŚLĄSKIE	272	53	42	95
7	ŁÓDZKIE	268	71	48	119
8	WIELKOPOLSKIE	251	21	12	33
9	PODKARPACKIE	237	52	32	84
10	ZACHODNIOPOMORSKIE	233	39	29	68
11	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	219	55	44	99
12	ŚWIĘTOKRZYSKIE	215	87	108	195
13	DOLNOŚLĄSKIE	157	35	33	68
14	LUBUSKIE	106	31	19	50
15	MAŁOPOLSKIE	88	14	1	15
16	KUJAWSKO-POMORSKIE	52	11	16	27
17	KONSULATY (ogółem)	11 789	3 368	3 395	6 763

⁶ Źródło: <https://www.gov.pl>, <https://dane.gov.pl/pl/dataset/2801.karta-polaka>

Sytuacja obywateli Ukrainy po agresji Rosji na Ukrainę

Obywatele Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Polski po 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy i korzystają z uprawnień jakie nadała im ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Pojęcie „**obywatel Ukrainy**” obejmuje osobę uprawnioną określoną w powyższej ustawie, czyli:

- obywatela Ukrainy, który przybył legalnie na terytorium Polski z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa oraz obywatela Ukrainy posiadającego Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Polski,
- nieposiadającego obywatelstwa ukraińskiego małżonka obywatela Ukrainy, o ile przybył on na terytorium Polski legalnie z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa i nie jest obywatelem polskim ani obywatelem innego niż Polska państwa członkowskiego UE.

Należy podkreślić, że wobec pewnych kategorii obywateli Ukrainy nie stosuje się powyższej ustawy, czyli wobec:

- cudzoziemców posiadających zezwolenie na pobyt czasowy, zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
- cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, zgodę na pobyt tolerowany lub zgodę na pobyt ze względów humanitarnych;
- cudzoziemców, którzy złożyli wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej lub zadeklarowali zamiar złożenia takiego wniosku;
- cudzoziemców korzystających z ochrony czasowej na terenie innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego UE, przyznanej z powodu działań wojennych prowadzonych na terytorium Ukrainy.⁷

Obywatelom Ukrainy, którzy są uprawnieni do legalnego pobytu – na ich wniosek – nadaje się numer PESEL.

Nadanie numeru PESEL z przypisanym mu statusem „UKR” stanowi urzędowe poświadczenie posiadania uprawnienia do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz uprawnień towarzyszących, m.in. związanych z wykonywaniem pracy w Polsce, możliwością pobierania świadczenia wychowawczego.

⁷ Źródło: ŻYCIE I PRACA W POLSCE, Warszawa, 2024 Departament Rynku Pracy, Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Agresja Rosji na Ukrainę, która miała miejsce w dniu 24 lutego 2022 r. spowodowała napływ do Polski bardzo dużej liczby uchodźców. Województwo lubelskie z racji na swoje przygraniczne położenie stało się pierwszym schronieniem dla uciekających przed wojną obywateli Ukrainy, w przeważającej mierze kobiet i dzieci oraz osób starszych. Od początku wojny w pomoc Ukrainie zaangażowały się samorządy, administracja, instytucje publiczne, organizacje społeczne i pozarządowe, a także zwykli mieszkańcy regionu, którzy wykazali się w tym czasie olbrzymią empatią, przyjmując w swoich domach uciekinierów i udzielając im wszechstronnej pomocy. Zbiórki finansowa jak i rzeczowe prowadziła również część urzędów gmin i starostw powiatowych. Darczyńcami byli mieszkańcy, przedsiębiorcy, fundacje, organizacje społeczne i kościelne a także miasta i gminy partnerskie.

Pomoc skierowana do uchodźców z Ukrainy obejmowała m.in.: zakwaterowanie, wyżywienie, zapewnienie podstawowych potrzeb bytowych i socjalnych uchodźców w województwie lubelskim. Najwięcej osób korzystało z tej formy zakwaterowania w miastach powiatowych: Chełm, Lublin, Zamość oraz w powiecie hrubieszowskim i chełmskim. Znaczący udział w zapewnieniu zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy mieli mieszkańcy województwa lubelskiego. Włączyli się oni spontanicznie w pomoc przekazując do dyspozycji uchodźców wolne mieszkania, a nawet przyjmując ich pod swój dach.

W województwie lubelskim w dniu 12 sierpnia 2025 r. 36 989 osób było aktualnie zarejestrowanych w rejestrze obywateli Ukrainy i członków ich rodzin, którym nadano status cudzoziemca na podstawie specustawy. Wśród uchodźców z Ukrainy przybywających na teren Polski przeważają kobiety, których udział w ogólnej liczbie stanowi 60,1%, w lubelskim jest on nieznacznie niższy – 58 %.⁸

⁸ Szczegółowe statystyki dot. osób zarejestrowanych w rejestrze obywateli Ukrainy i członków ich rodzin, którym nadano status cudzoziemca na podstawie specustawy, Otwarte dane, www.dane.gov.pl stan na: 12.08.2025

Edukacja

Zgodnie z polskim prawem każde dziecko w wieku od 6 lat do ukończenia 18 lat ma obowiązek nauki. Osobami odpowiedzialnymi za realizację obowiązku szkolnego przez dzieci są ich rodzice, którzy posiadają pełnię władzy rodzicielskiej i zapisują dziecko do przedszkola lub szkoły.⁹

Prawo cudzoziemców do nauki szkolnej reguluje ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe. Osoby niebędące obywatelami polskimi korzystają z nauki i opieki w publicznych przedszkolach lub publicznych innych formach wychowania przedszkolnego, a podlegające obowiązkowi szkolnemu, korzystają z nauki i opieki w publicznych szkołach podstawowych, publicznych szkołach artystycznych oraz w publicznych placówkach, w tym placówkach artystycznych, na warunkach dotyczących obywateli polskich. Osoby niebędące obywatelami polskimi, podlegające obowiązkowi nauki, korzystają z nauki i opieki w publicznych szkołach ponadpodstawowych na warunkach dotyczących obywateli polskich do ukończenia 18 lat lub ukończenia szkoły ponadpodstawowej.

Dzieci w wieku 3–5 lat mają prawo do korzystania z wychowania przedszkolnego w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej lub innej formie wychowania przedszkolnego. Zapewnienie miejsca realizacji wychowania przedszkolnego jest zadaniem własnym gminy. Dzieci przybywające z zagranicy przyjmowane są do publicznego przedszkola na takich samych warunkach, jak obywatele polscy.¹⁰

Uczniowie przybywający z zagranicy nieznający języka polskiego albo znający go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, mają prawo do dodatkowych bezpłatnych zajęć z języka polskiego. Ponadto, w szkołach mogą być także tworzone oddziały przygotowawcze dla uczniów nieznających języka polskiego. Szkoła może także zatrudnić osobę władającą językiem kraju pochodzenia ucznia w charakterze pomocy nauczyciela.

W polskiej szkole coraz częściej mamy do czynienia ze spotkaniem kultur z całego świata. Polski system edukacji staje się coraz bardziej różnorodny narodowościowo i kulturowo.

Ta różnorodność dotyczy nie tylko dużych ośrodków miejskich, ale też mniejszych miejscowości. Zdecydowaną większość uczniów cudzoziemskich w polskich szkołach stanowią osoby z Ukrainy, ale oprócz nich obecni są również młodzi ludzie z innych państw świata.

⁹ <https://www.gov.pl/web/udsc/edukacja-dzieci-cudzoziemskich--informatore>

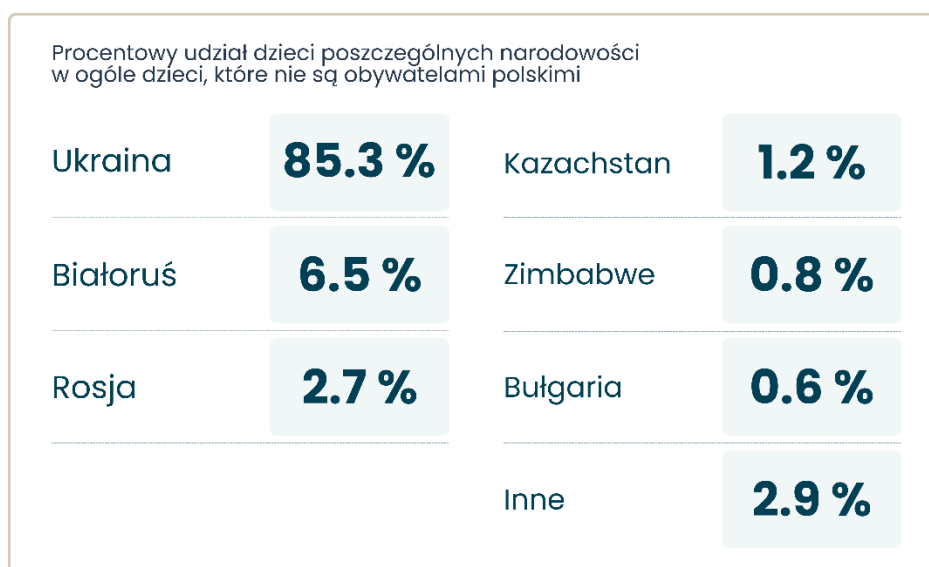
¹⁰ ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe

Dane ogólne dotyczące edukacji cudzoziemców w województwie lubelskim:

W województwie lubelskim na wszystkich etapach edukacji (przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe) kształci się ogółem **9 807 dzieci, którzy nie są obywatelami polskimi** (stan na 30 września 2024 r.). Wśród nich najwięcej jest dzieci narodowości:

- ukraińskiej – 8 363
- białoruskiej – 641
- rosyjskiej – 262
- kazachskiej – 120
- zimbabwejskiej – 75
- bułgarskiej – 60.¹¹

Rysunek 4. Procentowy udział dzieci poszczególnych narodowości w ogóle dzieci, które nie są obywatelami polskimi

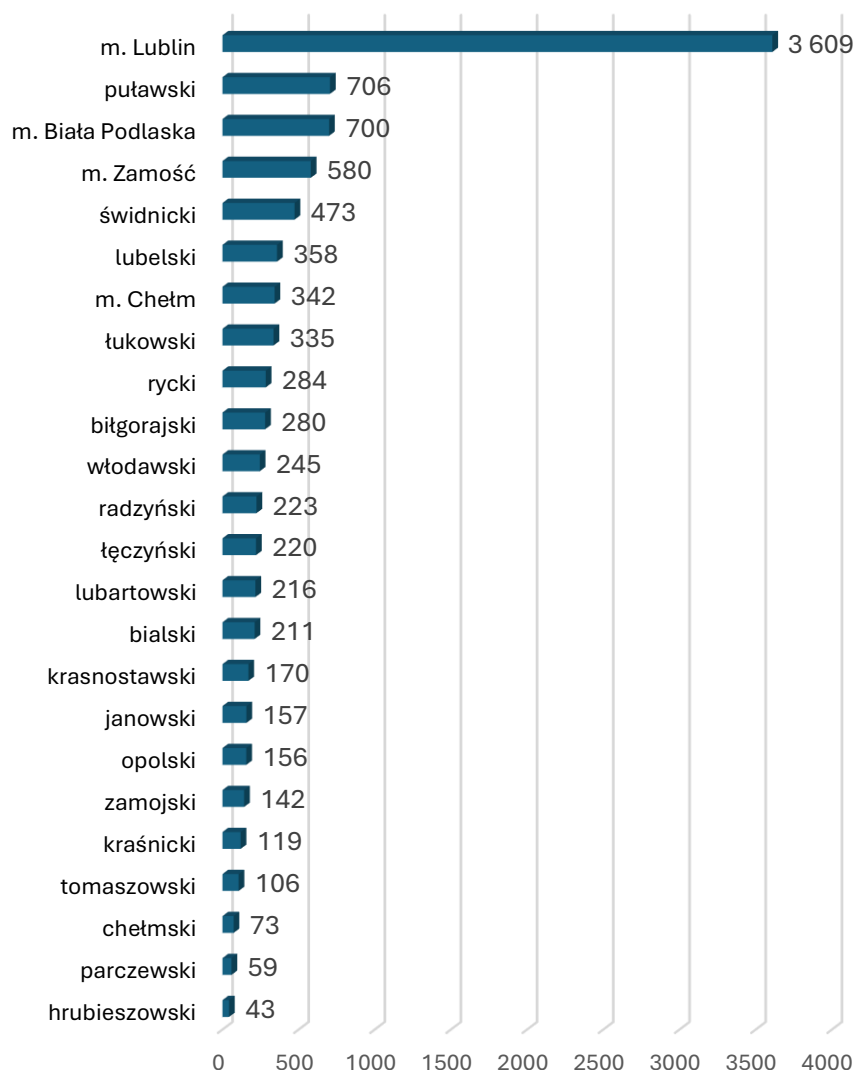
Źródło: Opracowanie własne ROPS w Lublinie na podstawie .:

https://dane.gov.pl/pl/dataset/1426,liczba-uczniow-cudzoziemcow-wedug-gmin/resource/65511/table?page=1&per_page=20&q=&sort=

¹¹ Liczba uczniów cudzoziemców według kraju pochodzenia – dane SIO według stanu na 30 września 2024 r.: https://dane.gov.pl/pl/dataset/1426,liczba-uczniow-cudzoziemcow-wedug-gmin/resource/65511/table?page=1&per_page=20&q=&sort=

Liczbę wszystkich dzieci cudzoziemskich w przedszkolach i szkołach województwa lubelskiego z podziałem na powiaty prezentuje poniższy wykres:

Wykres 1. Liczba dzieci cudzoziemskich w przedszkolach i szkołach województwa lubelskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <https://dane.gov.pl/>; dostęp: 20.08.2025 r.

Przedszkola

Liczba dzieci, którzy nie są obywatelami polskimi uczęszczających do przedszkoli w województwie lubelskim wynosiła **1 093 osób** (stan na 30 września 2024 r.). Wśród nich **najwięcej** jest dzieci narodowości ukraińskiej – 946 osób, a następnie białoruskiej – 42 osoby oraz z Zimbabwe – 21 osób.¹²

¹² Liczba uczniów cudzoziemców według kraju pochodzenia – dane SIO według stanu na 30 września 2024 r.: https://dane.gov.pl/pl/dataset/1426.liczba-uczniow-cudzoziemcow-wedug-gmin/resource/65511/table?page=1&per_page=20&q=&sort=

Liczbę wszystkich dzieci cudzoziemskich w przedszkolach województwa lubelskiego z podziałem na powiaty prezentuje poniższa tabela:

Tabela 6. Liczba dzieci cudzoziemskich w przedszkolach województwa lubelskiego

Powiat	Liczba dzieci cudzoziemskich w przedszkolach
miasto Lublin i powiat lubelski	605
miasto Biała Podlaska i powiat bialski	73
miasto Chełm i powiat chełmski	59
miasto Zamość i powiat zamojski	57
puławski	50
świdnicki	48
łukowski	44
radzyński	24
biłgorajski	21
lubartowski	16
janowski	13
kraśnicki	13
tęczyński	12
tomaszowski	12
rycki	11
opolski	10
włodawski	9
parczewski	6
hrubieszowski	5
krasnostawski	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <https://dane.gov.pl/>; dostęp: 20.08.2025 r.

Szkoły podstawowe

Liczba dzieci, którzy nie są obywatelami polskimi uczęszczających do szkół podstawowych w województwie lubelskim wynosiła **4 405 dzieci** (stan na 30 września 2024 r.). Wśród nich najwięcej jest dzieci narodowości ukraińskiej – 3 821 osób, a następnie białoruskiej – 216 osoby, rosyjskiej – 144 osoby, z Zimbabwe – 42 osoby oraz z Bułgarii 41 osób.¹³

Liczbę dzieci cudzoziemskich w szkołach podstawowych w poszczególnych powiatach województwa lubelskiego prezentuje poniższa tabela:

¹³ Liczba uczniów cudzoziemców według kraju pochodzenia – dane SIO według stanu na 30 września 2024 r.: https://dane.gov.pl/pl/dataset/1426,liczba-uczniow-cudzoziemcow-wedug-gmin/resource/65511/table?page=1&per_page=20&q=&sort=

Tabela 7. Liczba dzieci cudzoziemskich w szkołach podstawowych województwa lubelskiego

Powiat	Liczba dzieci cudzoziemskich w szkołach podstawowych
m. Lublin	1690
m. Biała Podlaska	280
puławski	267
łukowski	201
lubelski	180
włodawski	170
świdnicki	152
bialski	148
krasnostawski	145
m. Chełm	135
biłgorajski	119
m. Zamość	117
opolski	101
radzyński	97
rycki	83
janowski	79
kraśnicki	76
tomaszowski	69
lubartowski	61
chełmski	56
zamojski	56
parczewski	48
łęczyński	46
hrubieszowski	30

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <https://dane.gov.pl/>; dostęp: 20.08.2025 r.

Szkoły ponadpodstawowe

Liczba dzieci, którzy nie są obywatelami polskimi uczęszczających do szkół ponadpodstawowych w województwie lubelskim wynosiła **4 308 dzieci** (stan na 30 września 2024 r.). Wśród nich najwięcej jest dzieci narodowości ukraińskiej – 3 596 osób, a następnie białoruskiej – 410 osób, z Kazachstanu – 111 osób oraz narodowości rosyjskiej – 104 osoby.

Liczbę dzieci cudzoziemskich w szkołach ponadpodstawowych w poszczególnych powiatach województwa lubelskiego prezentuje poniższa tabela:

Tabela 8. Liczba dzieci cudzoziemskich w szkołach ponadpodstawowych województwa lubelskiego

Powiat	Liczba dzieci cudzoziemskich w szkołach ponadpodstawowych
m. Lublin	1331
m. Zamość	414
puławski	389
m. Biała Podlaska	371
świdnicki	273
rycki	190
łęczyński	162
lubelski	161
m. Chełm	149
biłgorajski	140
lubartowski	139
radzyński	102
łukowski	90
zamojski	78
włodawski	66
janowski	65
opolski	45
białski	40
kraśnicki	30
tomaszowski	25
krasnostawski	20
chełmski	16
hrubieszowski	8
parczewski	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <https://dane.gov.pl/>; dostęp: 20.08.2025 r.

Znaczna liczba przedszkoli i szkół w regionie spotkała się już z wyzwaniem związanym z edukacją uczniów z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa. Jednocześnie skala imigracji z Ukrainy po 24 lutego 2022 roku spotęgowała potrzeby związane z edukacją uczniów cudzoziemskich.

Głównymi wyzwaniami związanymi z edukacją cudzoziemców jest wsparcie w nauce, ze szczególnym uwzględnieniem nauki języka; pomoc emocjonalna i psychologiczna oraz tworzenie sprzyjającego środowiska edukacyjnego, uwzględniającego różnorodność kulturową uczniów.

Szkolnictwo wyższe

Cudzoziemcy mogą podejmować i odbywać studia, kształcenie w szkołach doktorskich, studia podyplomowe, kształcenie specjalistyczne i inne formy kształcenia oraz uczestniczyć w prowadzeniu działalności naukowej lub w prowadzeniu kształcenia, na podstawie:

- umów międzynarodowych, na zasadach określonych w tych umowach;
- umów zawieranych z podmiotami zagranicznymi przez uczelnie, na zasadach określonych w tych umowach;
- decyzji ministra;
- decyzji dyrektora NAWA w odniesieniu do jej stypendystów;
- decyzji dyrektora Narodowego Centrum Nauki (NCN) o przyznaniu środków finansowych na realizację badań podstawowych w formie projektu badawczego, stażu lub stypendium, zakwalifikowanych do finansowania w drodze konkursu;
- decyzji administracyjnej rektora, dyrektora instytutu PAN, dyrektora instytutu badawczego lub dyrektora instytutu międzynarodowego.¹⁴

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 grudnia 2024 roku w Polsce studiowało 108,6 tys. cudzoziemców (w tym 52,7 tys. kobiet), o 1,4% więcej niż w poprzednim roku akademickim. Większość cudzoziemców pochodziła z krajów europejskich, przy czym najliczniejszą grupę stanowiły osoby z Ukrainy (47,5 tys. osób, co stanowi 43,8% wszystkich studentów cudzoziemskich), z Białorusi (12,2 tys. osób, co stanowi 11,3% wszystkich studentów cudzoziemskich) oraz z Turcji (5,2 tys. osób, co stanowi 4,7% wszystkich studentów cudzoziemskich). Zdecydowana większość – 87,6 % – studentów cudzoziemskich podjęło studia stacjonarne (tj. 95,2 tys. osób). Najwięcej z nich (32,3 tys. osób) wybrała uczelnie w województwie mazowieckim.¹⁵

Tabela 9. Studenci cudzoziemscy według województw w roku akademickim 2024/25

Województwa	ogółem studenci	ogółem studenci cudzoziemcy	udział % studentów cudzoziemskich w ogóle studentów
Lubelskie	66 384	9 018	13,6%
Opolskie	17 858	2 221	12,4%
Mazowieckie	288 048	35 069	12,2%
POLSKA	1 280 096	108 609	8,5%
Śląskie	111 383	9 024	8,1%
Łódzkie	72 077	5 721	7,9%
Dolnośląskie	124 986	9 471	7,6%
Wielkopolskie	134 175	9 891	7,4%
Zachodniopomorskie	33 674	2 484	7,4%

¹⁴ Źródło: <https://www.gov.pl/web/nauka/na-jakich-zasadach-cudzoziemcy-podejmuja-i-odbywaja-nauki-w-polskich-szkolach-wyzszych>

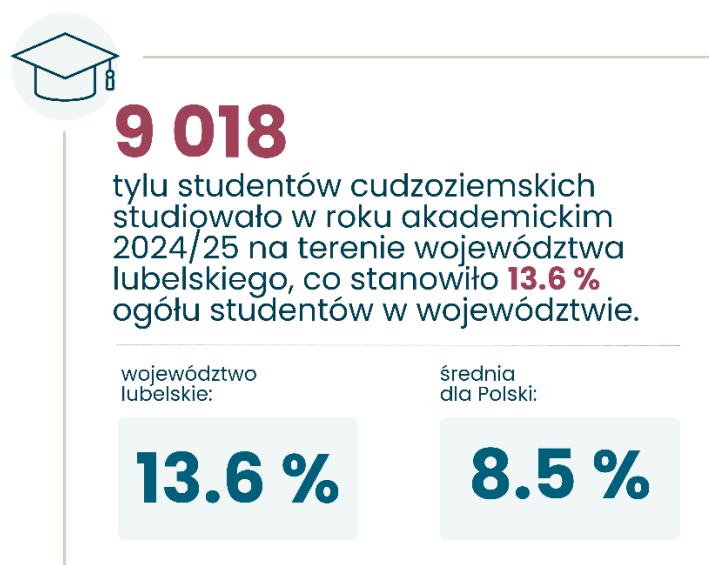
¹⁵ Szkolnictwo wyższe w roku akademickim 2024/2025, GUS, www.stat.gov.pl

Podkarpackie	43 039	2 928	6,8%
Kujawsko-pomorskie	59 278	3 943	6,7%
Pomorskie	92 715	5 783	6,2%
Świętokrzyskie	20 681	1 263	6,1%
Małopolskie	152 012	9 122	6,0%
Podlaskie	29 963	1 718	5,7%
Lubuskie	11 695	413	3,5%
Warmińsko-mazurskie	22 128	540	2,4%

Źródło: Szkolnictwo wyższe w roku akademickim 2024/2025, GUS, www.stat.gov.pl

W województwie lubelskim studiowało 9 018 cudzoziemców, co stanowi 13,6% ogółu studentów WL. Większość cudzoziemców pochodziła z krajów europejskich, przy czym najliczniejszą grupę stanowiły osoby z Ukrainy (3 961 osób, tj. 43,9% wszystkich studiujących cudzoziemców w województwie lubelskim). Natomiast odsetek studentów cudzoziemskich wśród ogółu studentów w danym roku na terenie województwa lubelskiego **jest najwyższy w kraju** (13,6 % ogółu studentów w roku akademickim 2024/25 przy średniej dla Polski 8,5%).¹⁶

Rysunek 5. Studenci cudzoziemscy w województwie lubelskim

Źródło: Opracowanie własne ROPS w Lublinie na podstawie www.dane.gov.pl stan na: 30.09.2024

¹⁶ Liczba studentów z obywatelstwem ukraińskim w podziale na województwa, Ministerstwo Cyfryzacji, www.dane.gov.pl stan na: 30.09.2024

Tabela 10. Liczba studentów z obywatelstwem ukraińskim w Polsce i województwie lubelskim – porównanie¹⁷

		łączna liczba studentów z Ukrainy zarejestrowanych po 2022-02-24	łączna liczba studentów z Ukrainy zarejestrowanych po 2022-02-24 po raz pierwszy	w tym na studiach stacjonarnych, dla których język kształcenia to polski
stan na 26.05.2025	POLSKA	50 309	45 797	28 749
	lubelskie	3 961	3 458	3 005
	% w PL	7,9%	7,6%	10,5%

Źródło: Szkolnictwo wyższe w roku akademickim 2024/2025, GUS

¹⁷ Opracowanie własne ROPS Lublin na podst.: Liczba studentów z obywatelstwem ukraińskim w podziale na województwa, www.dane.gov.pl stan na: 26.05.2025

Rynek pracy

Polityka migracyjna w zakresie dostępu do zatrudnienia musi być realizowana w ramach działalności rządu oraz samorządów, we współpracy z pracodawcami zatrudniającymi bezpośrednio cudzoziemców, a także ze związkami zawodowymi.

Populacja cudzoziemców pracujących w gospodarce narodowej i wykonujących pracę na podstawie umów cywilnoprawnych w Polsce według stanu na koniec grudnia 2024 r. liczyła ponad 1 mln osób. Na koniec grudnia 2024 r. udział cudzoziemców w ogólnej liczbie wykonujących pracę w Polsce wyniósł 6,8%. Pomiędzy styczniem a grudniem 2024 r. liczba cudzoziemców wykonujących pracę wzrosła o 6,4%.¹⁸

Najwięcej pracujących cudzoziemców zatrudnionych było w województwie mazowieckim – 23,4 % wszystkich pracujących cudzoziemców, natomiast w województwie lubelskim było ich 2 % ogółu pracujących cudzoziemców. Dane te z podziałem na poszczególne województwa prezentuje poniższa tabela:

Tabela 11. Cudzoziemcy wykonujący pracę według miejsca zamieszkania w 2024 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Cudzoziemcy wykonujący pracę w 2024 r.	udział % cudzoziemców wykonujących pracę
OGÓŁEM	1 064 061	100%
Mazowiecki	249 149	23,4%
Dolnośląskie	123 029	11,6%
Wielkopolskie	112 908	10,6%
Śląskie	92 149	8,7%
Małopolskie	79 783	7,5%
Pomorskie	74 959	7,0%
Łódzkie	69 283	6,5%
Zachodniopomorskie	51 903	4,9%
Lubuskie	40 340	3,8%
Kujawsko-Pomorskie	30 393	2,9%
Lubelskie	21 671	2,0%
Opolskie	18 901	1,8%
Podlaskie	17 283	1,6%

¹⁸ „Cudzoziemcy wykonujący pracę w Polsce w grudniu w 2024 r.”, GUS

Warmińsko-Mazurskie	13 984	1,3%
Podkarpackie	13 945	1,3%
Świętokrzyskie	8 594	0,8%
Zagranica	45 787	4,3%

Źródło: „Cudzoziemcy wykonujący pracę w Polsce w grudniu w 2024 r.”, GUS

Obcokrajowcy wykonujący pracę pochodzili z ponad 150 państw. W 2024 r. obywatele Ukrainy stanowili zdecydowaną większość analizowanej populacji cudzoziemców. Wśród nich najwięcej jest obywateli Ukrainy. W województwie lubelskim stanowią oni ponad 57 % wszystkich pracujących cudzoziemców. Kolejną liczną grupę stanowią obywatele Białorusi – ponad 23 %. Natomiast w przypadku Polski udział % zatrudnionych obywateli Ukrainy wynosi ponad 67 %, a zatrudnionych obywateli Białorusi wynosi 11 %. Dane liczbowe przedstawia poniższa tabela:

Tabela 12. Cudzoziemcy wykonujący pracę według obywatelstwa w 2024 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Cudzoziemcy wykonujący pracę według obywatelstwa w 2024 r.	Województwo lubelskie
Polska ogółem, w tym obywatele:	1 064 061	21 671
Ukrainy	714 188	12 381
Białorusi	117 497	5 109
Gruzji	25 064	231
Indii	21 081	222
Kolumbii	15 875	424
Filipin	14 592	248

Źródło: „Cudzoziemcy wykonujący pracę w Polsce w grudniu w 2024 r.”, GUS

W analizowanej grupie cudzoziemców większość stanowili mężczyźni. W ciągu 2024 r. ich udział wyniósł około 60%, natomiast w województwie lubelskim – 67.9 %. Szczegółowe dane zawarto w poniższej tabeli:

Tabela 13. Cudzoziemcy wykonujący pracę według płci i miejsca zamieszkania w 2024 r.

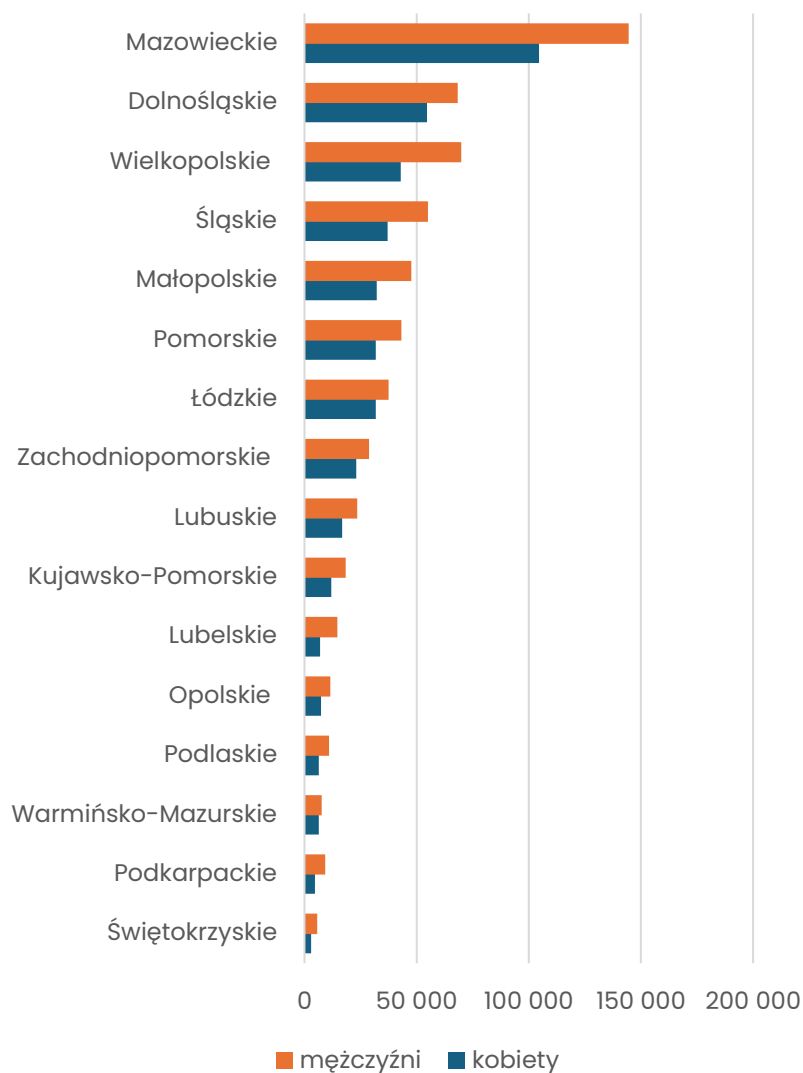
Województwa	Ogółem	w tym kobiety	% udział kobiet
Ogółem	1 064 061	431 126	40,5%
Świętokrzyskie	8 594	2 972	34,6%
Podkarpackie	13 945	4 694	33,7%
Warmińsko-Mazurskie	13 984	6 321	45,2%
Podlaskie	17 283	6 321	36,6%
Opolskie	18 901	7 339	38,8%
Lubelskie	21 671	6 965	32,1%

Kujawsko-Pomorskie	30 393	12 011	39,5%
Lubuskie	40 340	16 832	41,7%
Zachodniopomorskie	51 903	23 129	44,6%
Łódzkie	69 283	31 737	45,8%
Pomorskie	74 959	31 782	42,4%
Małopolskie	79 783	32 167	40,3%
Śląskie	92 149	37 047	40,2%
Wielkopolskie	112 908	42 987	38,1%
Dolnośląskie	123 029	54 675	44,4%
Mazowieckie	249 149	104 588	42,0%
Zagranica	45 787	9 559	20,9%

Źródło: „Cudzoziemcy wykonujący pracę w Polsce w grudniu w 2024 r.”, GUS

Powyższe dane prezentuje poniższy wykres:

Wykres 2. Cudzoziemcy wykonujący pracę według płci i województw w 2024 r.

Źródło: „Cudzoziemcy wykonujący pracę w Polsce w grudniu w 2024 r.”, GUS

Cudzoziemcy w 2024 roku w Polsce pracowali najczęściej w następujących branżach: przetwórstwo przemysłowe, transport i gospodarka magazynowa, budownictwo oraz działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w tym agencje pracy tymczasowej). Cudzoziemcy najczęściej zatrudniani byli na umowę zlecenie. W 2024 roku najliczniej legalizowano zatrudnienie obywatelom Ukrainy i Białorusi. Z danych zgromadzonych przez MRPiPS wynika, że w 2024 roku:

- złożono w Polsce ponad 393 tys. wniosków o udzielenie zezwolenia na pracę cudzoziemca, z czego w województwie lubelskim 11 408 wniosków;
- wojewodowie wydali ponad 322 tys. zezwoleń na pracę, w tym na Lubelszczyźnie wydano 5 413 zezwoleń;
- złożono w Polsce 66 tys. wniosków o udzielenie zezwolenia na pracę sezonową. Na Lubelszczyźnie wpłynęły 1 492 takie wnioski.
- od momentu wprowadzenia powiadomień (pierwsze rejestracje dokonane zostały 15 marca 2022 r.) do 30 czerwca 2024 roku zarejestrowano już około 2,372 miliona powiadomień o podjęciu zatrudnienia dla 1,106 miliona osób. Liczba cudzoziemców, których to rozwiązanie dotyczyło, na koniec 2024 roku przekroczyła 1 milion osób. Na terenie naszego województwa 18 870 powiadomień dotyczyło powierzenia wykonywanej pracy obywatelom Ukrainy.
- najwięcej oświadczeń o powierzeniu wykonywanej pracy wpisanych było do rejestrów w urzędach pracy powiatu bialskiego, łukowskiego, parczewskiego i na terenie Lublina.
- od stycznia do grudnia 2024 roku w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowało się (napływ) 1 833 cudzoziemców, w tym 1 332 kobiety. W tym samym okresie pracę podjęło 778 cudzoziemców, w tym 538 kobiet.
- na koniec 2024 roku w rejestrach urzędów pracy woj. lubelskiego jako bezrobotni pozostawało 952 cudzoziemców (w tym 756 kobiet). Stanowili oni 3,3% wszystkich bezrobotnych.
- prawo do zasiłku na koniec 2024 roku posiadało zaledwie 50 cudzoziemców (w tym 37 kobiet).¹⁹

¹⁹ Sytuacja na rynku pracy w województwie lubelskim w 2024 roku, Lublin, 2025 r.

Cudzoziemcy często posiadają kwalifikacje umożliwiające zatrudnienie w zawodach wymagających wysokiego poziomu specjalizacji. Mimo to znaczna część z nich pracuje poniżej swoich kompetencji. Wynika to z kilku kluczowych barier:

- bariera językowa – szczególnie dotkliwa w zawodach wymagających znajomości specjalistycznego słownictwa.
- złożony i czasochłonny proces uznawania kwalifikacji – obejmujący nostryfikację dyplomów lub alternatywne procedury uzyskiwania prawa do wykonywania zawodu. Wysoka liczba zawodów regulowanych sprawia, że część uchodźców rezygnuje z tego procesu.
- niedopasowanie kwalifikacji do lokalnych rynków pracy – szczególnie widoczne w przypadku uchodźczyń wojennych z Ukrainy, które osiedliły się w miejscowościach z dominacją branż tradycyjnie zatrudniających głównie mężczyzn.
- ograniczenia i trudności w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej, w tym brak doświadczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej w Polsce, nieznanostwo formalno-prawnych aspektów (np. księgowości, podatków, składek ZUS), ograniczone zasoby finansowe i utrudniony dostęp do kredytów bankowych (z powodu braku zabezpieczeń), wysokie koszty prowadzenia działalności.

Integracja

Integrację rozumiemy jako dwustronny proces, obejmujący zarówno migrantów jak i społeczeństwo przyjmujące. Oznacza to, że zarówno starzy jak i nowi mieszkańcy mają pewne zadania do wykonania, aby czynić swoje społeczności miejscami dobrymi do życia dla wszystkich.

W województwie lubelskim przybywa cudzoziemców z różnych części świata i z różnych kręgów kulturowych, a z uwagi na zmiany o charakterze geopolitycznym, gospodarczym i klimatycznym można spodziewać się, że będzie pojawiać się ich coraz więcej. Prawdopodobne jest również długoterminowe lub stałe osiedlenie się na Lubelszczyźnie części obywateli Ukrainy, którzy wyjechali z ojczyzny w związku z agresją rosyjską na ich kraj.

W zarządzaniu migracjami kluczowa jest skuteczna polityka integracyjna, która ma zasadnicze znaczenie dla spójności społecznej i rozwoju gospodarczego. Integracja nie jest łatwa – to proces długotrwały i złożony, odnoszący się do wielu sfer życia: społecznej i ekonomicznej, kulturowej i tożsamościowej, obywatelskiej i politycznej. Wymaga starań i zaangażowania zarówno imigrantów, jak i społeczeństwa przyjmującego.

Należy wspierać imigrantów w trudnym procesie adaptacji do życia w nowym środowisku, i tym samym ułatwiać im zdomawianie się w naszym regionie, jednocześnie zwiększając otwartość społeczeństwa przyjmującego wobec osób pochodzących z innych kręgów kulturowych. Ważne, aby wsparcie kierowane było do osób, które potrzebują pomocy i było dopasowane do możliwości danej osoby (sytuacji w jakiej się znajduje).

Działania na rzecz integracji cudzoziemców podejmowane w społecznościach lokalnych wymagają czasu i zaangażowania lokalnych liderów, organizacji pozarządowych, grup nieformalnych, tworzenia sieci organizacji i instytucji, zaangażowania migrantów w działania i wsparcie pomysłów w tworzeniu przedsięwzięć wielokulturowych.

Poza wzmacnianiem kompetencji instytucji realizujących konkretne zadania wobec cudzoziemskich mieszkańców, trzeba zadbać o włączenie w sieć współpracy na rzecz integracji także tych placówek, do których migranci mogą, ale nie muszą trafić, a które w procesie integracji społecznej odgrywają bardzo ważną rolę. Są to m.in. domy kultury, biblioteki czy kluby seniora. W związku z tym warto zadbać o ich udział we współpracy międzyinstytucjonalnej, docenić ich możliwości i potencjał, trwale umieścić na mapie instytucji wspierających integrację cudzoziemców.

Włączenie tych podmiotów może się też odbywać dzięki inicjowaniu przez miasto, gminę, powiat lub województwo adekwatnych działań.

Obok najliczniejszej społeczności ukraińskiej województwo lubelskie zamieszkują też coraz bardziej liczne grupy osób z Białorusi, Rosji, Zimbabwe, Bułgarii wielu innych państw. Zdecydowaną większość stanowią migranci ekonomiczni, ale wiele osób przyjeżdża do Lublina na studia. Ruchy migracyjne są faktem, są nieuniknione i będą się wzmacniać niezależnie od obecnych i przyszłych konfliktów zbrojnych.²⁰

²⁰ Wniosek Komitetu Wykonawczego UNHCR w sprawie integracji lokalnej nr 104:
<https://www.uhcr.org/excom/exconc/4357a91b2/conclusion-local-integration.html>

Wsparcie samorządu województwa lubelskiego

Samorząd województwa lubelskiego podjął szereg działań mających na celu integrację i włączenie społeczne uchodźców z Ukrainy przebywających na terenie województwa lubelskiego. m.in. na realizację zadań zleconych organizacjom pozarządowym Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie przekazał 150 tys. zł w celu organizacji spotkań integracyjnych, warsztatów, zakupu produktów żywnościowych i posiłków, środków higieny osobistej oraz doposażenie miejsc pobytu uchodźców z Ukrainy.

Samorząd Województwa Lubelskiego przystąpił do Programu PFRON w ramach Modułu II „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnościami”, którego budżet wynosi ok. 400 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na organizację transportu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnością z punktów granicznych do punktów docelowego pobytu na terenie Polski.

Ponadto zrealizowane zostały projekty:

- „Lubelskie pomaga Ukrainie” w ramach RPO WL na lata 2014–2020 Działanie 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne, którego budżet wyniósł ok. 4,7 mln zł. Środki przeznaczone zostały dla 800 osób na integrację społeczną poprzez realizację usług społecznych oraz wsparcie socjalno-bytowe.
- „Lubelskie pomaga Ukrainie – nauka języka polskiego” w ramach Działania 12.3, którego budżet wyniósł 2,9 mln zł. Środki zostały przeznaczone dla 1800 osób dorosłych, na udział w szkoleniach językowych.
- „Lubelskie Pomaga Ukrainie – Utworzenie tymczasowego miejsca pobytu w Zamościu przy ul. Zagłoby 8” w ramach Działania 13.2 Infrastruktura usług społecznych, który zapewnia schronienie matkom z dziećmi uciekającym przed wojną w Ukrainie. Budżet projektu wynosi ponad 5 mln zł.

Znaczący wkład w organizację wsparcia psychologicznego oraz działań integracyjnych dla społeczności ukraińskiej miały organizacje kościelne, organizacje pozarządowe, fundacje oraz inne organizacje i stowarzyszenia działające na poziomie poszczególnych gmin.²¹

„Lubelskie pomaga Ukrainie”

Samorząd Województwa Lubelskiego poprzez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie realizowało projekt pn. „Lubelskie pomaga Ukrainie” w ramach

²¹ II raport o pomocy udzielonej Ukrainie przez Województwo lubelskie, Departament Strategii i Rozwoju Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie, Lublin, luty 2023

Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Celem projektu była integracja społeczna poprzez realizację usług społecznych oraz wsparcie socjalno-bytowe osób uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Grupę docelową projektu stanowiło 800 osób uciekających przed skutkami konfliktu zbrojnego z terenu Ukrainy i przebywających na terenie województwa lubelskiego, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od 24 lutego 2022 r. Działania skierowane do osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym m.in. osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

W ramach projektu zrealizowane zadania:

- Zadanie 1. Podstawowe wsparcie socjalno-bytowe.
- Zadanie 2. Integracja społeczna poprzez realizację usług społecznych (doradztwo w zakresie załatwiania spraw życia codziennego, tłumacz, psycholog/prawnik, usługi asystenckie/wsparcia dziennego).

„Lubelskie pomaga Ukrainie – utworzenie tymczasowego miejsca pobytu w Zamościu przy ul. Zagłoby 8”

Dzięki inicjatywie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie został zrealizowany projekt: „Lubelskie pomaga Ukrainie – utworzenie tymczasowego miejsca pobytu w Zamościu przy ul. Zagłoby 8” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020. Utworzono mieszkania tymczasowego pobytu dla uchodźców, w szczególności matek z dziećmi, osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. W ramach projektu zapewniono mieszkańcom godne warunki życia i ochronę. W ramach przedsięwzięcia utworzonych zostało 10 mieszkań o charakterze wspomaganych, wyposażonych w aneks kuchenny i łazienkę. Ponadto zapewniono salę zabaw dla dzieci, świetlicę integracyjną, gabinety dla specjalistów świadczących usługi społeczne, m.in. pedagoga, psychologa, prawnika, itp. Usługi miały charakter przejściowy, tymczasowy do czasu usamodzielnienia. Po okresie trwałości projektu, budynek będzie służył wszystkim potrzebującym mieszkańcom województwa lubelskiego, w szczególności samotnym matkom z dziećmi, osobom starszym, z niepełnosprawnościami. W budynku oprócz mieszkań wspomaganych będą świadczone usługi społeczne stosownie do potrzeb.

„Utworzenie Centrum Integracji dla obywateli państw trzecich, w tym migrantów w województwie lubelskim”.

Kolejną inicjatywą wsparcia społeczności migranckich jest projekt pt. „Utworzenie Centrum Integracji dla obywateli państw trzecich, w tym migrantów w województwie lubelskim” realizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie w ramach działania 8.3 Integracja społeczno-gospodarcza obywateli państw trzecich, Priorytetu VIII Zwiększenie spójności społecznej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.

Celem projektu jest: zapewnienie kompleksowego wsparcia mającego na celu integrację obywateli państw trzecich (OPT), w tym migrantów oraz osób im towarzyszących z jednoczesnym uwzględnieniem migracji osób, na skutek ataku Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Grupę docelową projektu stanowi: 1500 osób, obywateli państw trzecich (OTP), w tym migrantów, zamieszkających lub przebywających na terenie województwa lubelskiego, pracodawcy zatrudniający lub deklarujący zatrudnienie OPT, pracownicy instytucji publicznych pracujący z obywatelami państw trzecich; społeczeństwo przyjmujące.

W ramach projektu zostaną zrealizowane następujące zadania :

- utworzenie i prowadzenie Centrum Integracji dla Cudzoziemców w Lublinie wraz z punktami w Chełmie, Zamościu i Białej Podlaskiej poprzez utworzenie punktów informacyjnych czynnych 5 dni w tygodniu oferujących wsparcie psychologiczne, prawne, tłumaczeniowe;
- wsparcie aktywizujące dla Obywateli Państw Trzecich; nauka języka polskiego na poziomie A1, A2, B1, B2; szkolenia kursy kompetencyjne; doradztwo zawodowe; kursy zawodowe; opieka nad dzieckiem podczas uczestnictwa opiekuna w proponowanych formach wsparcia;
- działania informacyjno – integracyjne, spotkania grup roboczych, szkolenia kadry pracującej z migrantami, kampania informacyjna dla pracodawców, wsparcie asystenta ds. integracji i adaptacji, warsztaty i wydarzenia integrujące OPT ze społeczeństwem przyjmującym.

Działania podejmowane przez ROPS Lublin z pewnością przyczynią się do lepszego funkcjonowania uchodźców w społeczności lokalnej.

Podsumowanie

Sytuacja cudzoziemców w województwie lubelskim stanowi istotny obszar polityki społecznej i integracyjnej w Polsce. Region, ze względu na swoje przygraniczne położenie, pełni szczególną rolę w przyjmowaniu i wspieraniu osób przybywających z zagranicy, w tym uchodźców z Ukrainy po wybuchu wojny w lutym 2022 roku. Dane przedstawione w raporcie pokazują systematyczny wzrost liczby cudzoziemców osiedlających się w województwie lubelskim oraz zróżnicowanie ich sytuacji w zakresie legalizacji pobytu, zatrudnienia, edukacji czy integracji społecznej.

Analiza wskazuje, że działania podejmowane przez administrację rządową, samorządy, organizacje pozarządowe oraz instytucje publiczne pozwoliły na stworzenie systemu wsparcia obejmującego różne aspekty życia cudzoziemców – od podstawowej pomocy bytowej i socjalnej, przez wsparcie w nauce języka polskiego, po dostęp do rynku pracy i edukacji na wszystkich poziomach. W szczególności należy podkreślić rolę lokalnych samorządów oraz społeczności obywatelskich, które aktywnie włączyły się w proces pomocy i integracji.

Zgromadzone dane dowodzą, że cudzoziemcy stali się widoczną częścią lokalnych społeczności, a ich obecność wpływa zarówno na życie społeczne, jak i gospodarcze regionu. Widać to szczególnie w obszarze edukacji, gdzie rośnie liczba dzieci cudzoziemskich uczęszczających do szkół i przedszkoli, a także w obszarze rynku pracy, gdzie cudzoziemcy uzupełniają niedobory kadrowe i przyczyniają się do rozwoju gospodarczego.

Równocześnie proces integracji pozostaje wyzwaniem wymagającym dalszej współpracy wielu instytucji oraz długofalowego podejścia. Utrzymanie spójności społecznej, wspieranie nauki języka polskiego, rozwój działań edukacyjnych i aktywizacyjnych oraz tworzenie sprzyjającego środowiska dla cudzoziemców to priorytety, które powinny towarzyszyć polityce migracyjnej i integracyjnej w kolejnych latach.

Podsumowując, województwo lubelskie, dzięki zaangażowaniu instytucji publicznych, samorządów i społeczności lokalnych, odgrywa ważną rolę w systemie wsparcia cudzoziemców w Polsce. Dalsze działania w tym zakresie powinny zmierzać do zapewnienia cudzoziemcom nie tylko warunków do bezpiecznego pobytu, lecz także do pełnej integracji i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym regionu.

Przedstawiony raport stanowi opracowanie o charakterze informacyjno-analitycznym, oparte na danych zastanych pochodzących z instytucji publicznych, w tym m.in. z Urzędu do Spraw Cudzoziemców, Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewody Lubelskiego czy powiatowych centrów pomocy rodzinie. Publikacja w syntetyczny sposób prezentuje skalę i strukturę migracji na Lubelszczyźnie, wskazując na znaczącą rolę tego regionu w przyjmowaniu uchodźców, zwłaszcza

po 24 lutego 2022 roku w związku z agresją Rosji na Ukrainę. Zawiera zestawienie danych liczbowych dotyczących legalizacji pobytu, uczestnictwa cudzoziemców w edukacji i szkolnictwie wyższym, sytuacji na rynku pracy czy działań podejmowanych w ramach integracji społecznej. Raport pełni zatem funkcję dokumentu diagnostycznego, który może być punktem odniesienia dla decydentów polityki społecznej oraz instytucji wdrażających działania integracyjne.

Spis tabel, wykresów i rysunków

Tabele

Tabela 1 Aktualne dokumenty potwierdzające prawo pobytu na terytorium RP wydanych przez wojewodę Lubelskiego	13
Tabela 2. Udzielone świadczenia w woj. lubelskim – zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiatowe centra pomocy rodzinie pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali status uchodźcy, ochronę uzupełniającą	18
Tabela 3. Liczba osób korzystających z indywidualnego programu integracji cudzoziemców w latach 2018 – 2024 w poszczególnych powiatach	19
Tabela 4. Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc wg przyczyn: trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	19
Tabela 5. Dane dotyczące wydanych Kart Polaka w 2024 i pierwszej połowie 2025 r.	23
Tabela 6. Liczba dzieci cudzoziemskich w przedszkolach województwa lubelskiego	29
Tabela 7. Liczba dzieci cudzoziemskich w szkołach podstawowych województwa lubelskiego	30
Tabela 8. Liczba dzieci cudzoziemskich w szkołach ponadpodstawowych województwa lubelskiego	31
Tabela 9. Studenci cudzoziemscy według województw w roku akademickim 2024/25.....	32
Tabela 10. Liczba studentów z obywatelstwem ukraińskim w Polsce i województwie lubelskim – porównanie.....	34
Tabela 11. Cudzoziemcy wykonujący pracę według miejsca zamieszkania w 2024 r.	35
Tabela 12. Cudzoziemcy wykonujący pracę według obywatelstwa w 2024 r.	36
Tabela 13. Cudzoziemcy wykonujący pracę według płci i miejsca zamieszkania w 2024 r.	36

Wykresy

Wykres 1. Liczba dzieci cudzoziemskich w przedszkolach i szkołach województwa lubelskiego 28

Wykres 2. Cudzoziemcy wykonujący pracę według płci i województw w 2024 r. 37

Rysunki

Rysunek 1. Osoby posiadające ważne dokumenty potwierdzające prawo pobytu na terytorium RP wydane przez Wojewodę Lubelskiego 12

Rysunek 2. Usługi i wsparcie oferowane przez ośrodku dla cudzoziemców 16

Rysunek 3. Dane Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące zameldowania mieszkańców innych krajów na pobyt czasowy w województwie lubelskim 21

Rysunek 4. Procentowy udział dzieci poszczególnych narodowości w ogóle dzieci, które nie są obywatelami polskimi 27

Rysunek 5. Studenci cudzoziemscy w województwie lubelskim 33